



XXII

Jornades
ACEBA

2211

2019

Centre Cultural
de Sant
Domènec i
Castell de
Peralada

Girona

Salut
a totes les
polítiques

L'estudi del benestar subjectiu dels infants i adolescents, des de l'experiència de l'ERIDIQV

Institut de Recerca sobre Qualitat de Vida. Universitat de Girona

Ferran Casas. Professor Emèrit

Equip de Recerca ERIDIqv (Equip de Recerca sobre Infància i adolescència, els seus Drets i la seva Qualitat de Vida)

www.udg.edu/ca/eridiv

- El 1997, la Universitat de Girona crea l'IRQV, l'Institut de Recerca sobre Qualitat de Vida (www.udg.edu/irqv). Un espai per a la recerca interdisciplinària.
- L'ERIDIqv va ser un dels primers equips de recerca que s'hi van adscriure.
- El 2000 la UdG es converteix en la seu del II Conferència Internacional de la ISQOLS (International Society for Quality of Life Studies. www.isqols.org).
- El 2006 es crea la ISCI (International Society for Child Indicators: <http://isci-haruv.org/>). Hi entro a formar part del Comitè Executiu, i el 2009 4 universitats comencem a treballar en el projecte internacional Children's Worlds (<http://isciweb.org/>), en el que s'implica l'ERIDIqv.

Els inicis de tot plegat

- Des de les Ciències de la salut de vegades s'atribueix l'inici dels estudis sobre qualitat de vida als continguts estatutaris de la OMS. El Preàmbul de la constitució de la OMS (1946) es refereix a la salut com a presència de benestar, sense utilitzar encara el terme CV. El cert és que aquest concepte és ben posterior.
- El moviment dels indicadors socials (1966): La qualitat de vida i el benestar s'han de mesurar articulant indicadors objectius i subjectius. Incorpora l'interès per la felicitat, la satisfacció amb la vida i el benestar subjectiu.
- Tesis doctoral sobre *indicadors socials i psicosocials de risc social en la infància* (1988).
- Congrés de la ISA (International Sociological Association) a Madrid (1990): secció sobre indicadors socials i secció sobre la nova sociologia de la infància.

El “moviment dels indicadors d'infància”

- Els anys 90 (35 anys després del moviment dels indicadors socials) van aparèixer noves inquietuds a la comunitat científica internacional per a recollir dades subjectives d'infants i adolescents.
- Es van concretar, en resum, en assenyalar l'objectiu de disposar, com ja es disposava de poblacions adultes, de dades sobre percepcions, avaluacions i aspiracions de la població infantil i adolescent sobre les seves pròpies vides, tal i com ja es disposava de poblacions adultes.
- Disposar d'aquestes dades requereix desenvolupar enquestes a mostres representatives de la població, de manera que es puguin generar estadístiques poblacionals sistemàtiques.
- I es van repetir els debats de 35 anys abans sobre la científicitat dels indicadors subjectius (ara per les dades d'infants i adolescents).

Un canvi de mentalitat en la recerca

- De la supervivència i les necessitats bàsiques al desenvolupament i el benestar
- D'un enfocament en allò negatiu a un de positiu
- S'incorporen els drets dels infants, però es va més enllà dels drets
- D'esdevenir persones amb benestar (*well-becoming*) a ser persones amb benestar (*well-being*)
- De la perspectiva dels adults a la perspectiva dels infants i adolescents

L'experiència de recerca de l'ERIDIqv (I)

- Primer projecte europeu: Estigma en els serveis socials per a la infància: Anglaterra, Holanda, Espanya (1997).
- Childwatch International: La infància davant les noves tecnologies de la informació i la comunicació: Tensió entre generacions. Noruega, Brasil, Índia, Sudàfrica i Espanya. (Key institution: XCIII) (2000-4).
- Tres mirades als drets de la infància: Espanya-Itàlia (Xarxa europea Erasmus sobre drets de la Infància) (2005).
- Projecte europeu YIPEE (Anglaterra, Suècia, Dinamarca, Hongria, Espanya) sobre itineraris formatius de joves ex-tutelats (2007-11).
- Validació d'instruments i estudi comparatiu del benestar subjectiu dels infants: Brasil-Xile-Argentina-España (PROTEBA)(2012-15).
- Children's Worlds (14→18→més de 40 països) (2010-actualitat).

L'experiència de recerca de l'ERIDIqv (II)

- Estudi dels valors pels que els adolescents aspiren ser valorats quan esdevinguin adults, i als que els seus pares aspiren per a ells/es. Constatació de què el biaix de gènere el posen els adults.
- Estudi de les diferències entre pares i fills davant l'avaluació de les tecnologies de la informació i la comunicació i el seu ús. Només 1/3 de famílies tenen la mateixa percepció sobre les normes per veure TV.
- Auto-categorització com a consumidors de xarxes socials i TICs i la seva relació amb el benestar subjectiu.
- El benestar subjectiu dels infants al sistema de protecció social: Els que estan en residències mostren BS significativament més baix, iles noies encara més baix que els nois.

El benestar subjectiu disminueix dels 10 als 16 a tots els països.

XXII Jornades
ACEBA

2211 2019

Centre Cultural
de Sant
Domènec i
Castell de
Peralada

Girona

Salut
a totes les
polítiques

**CHILDREN'S
WORLDS**



INTERNATIONAL SURVEY OF CHILDREN'S WELL-BEING (ISCWeB)

Tu

- Edat
- Sexe
- Lloc on viu

Casa teva i les persones que hi viuen

- Lloc on dorms
- La casa en la que vius
- Persones amb les que vius

Els diners i les coses que tens

- Diners de butxaca
- Les coses que tens
- Satisfacció amb les coses que tens

Els teus amics i d'altres persones

- 2 preguntes sobre grau d'acord
- 3 preguntes sobre satisfacció
- 3 preguntes sobre activitats

La zona en la que vius

- 3 preguntes sobre grau d'acord
- 4 preguntes sobre satisfacció

L'escola

- 4 preguntes sobre grau d'acord
- 2 preguntes sobre *bullying*
- 6 preguntes sobre satisfaccions

Com utilitzes el teu temps

- Llista d'activitats

Més coses sobre tu

- 9 preguntes sobre satisfaccions
- 5 sobre canvis el darrer any

Com et sents amb tu mateix/a

- 4 preguntes sobre satisfaccions
- Felicitat

La teva vida i el teu futur

- Escala SLSS (Huebner)
- Valors aspirats

XXII Jornades
ACEBA
2211 2019

Centre Cultural
de Sant
Domènec i
Castell de
Peralada

Girona

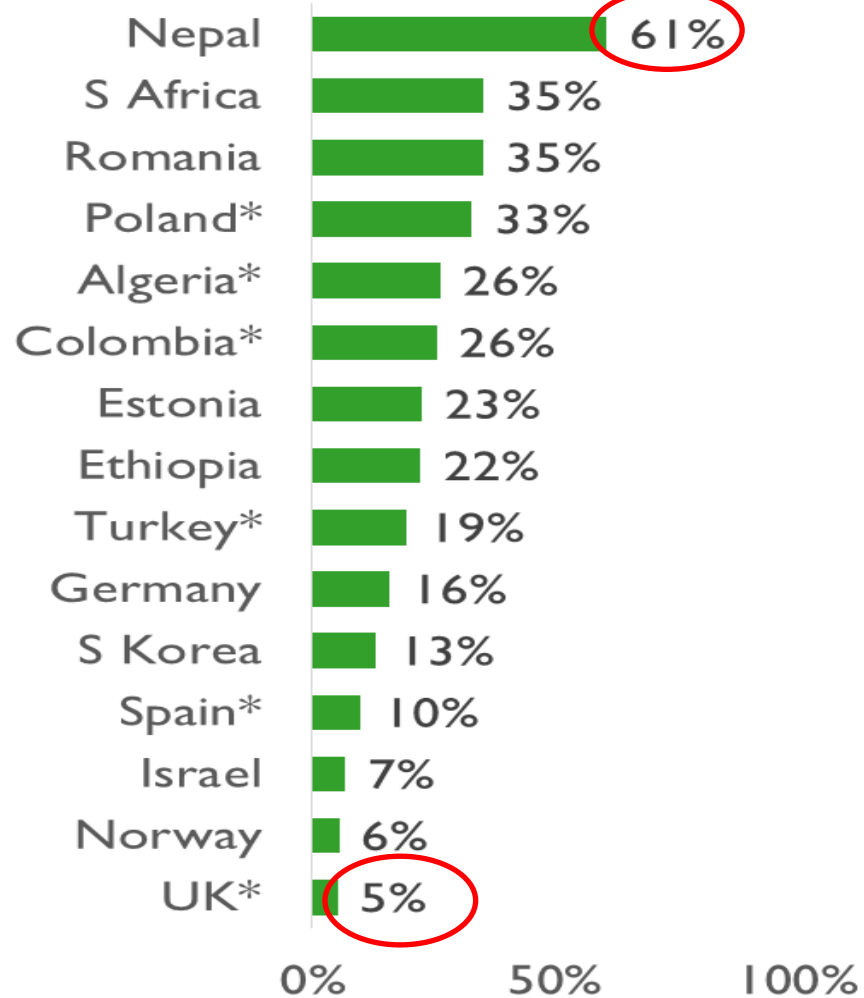
Salut
a totes les
polítiques

Nepal

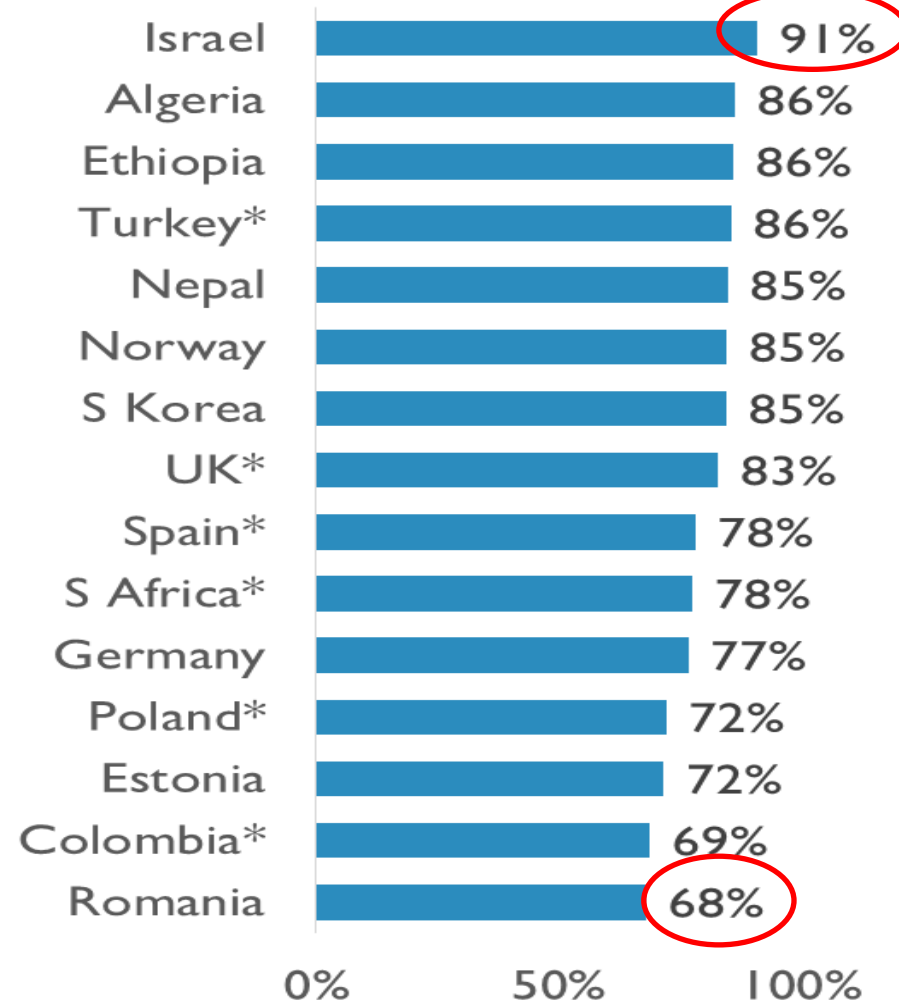


Viuen amb avis. Viuen amb germans

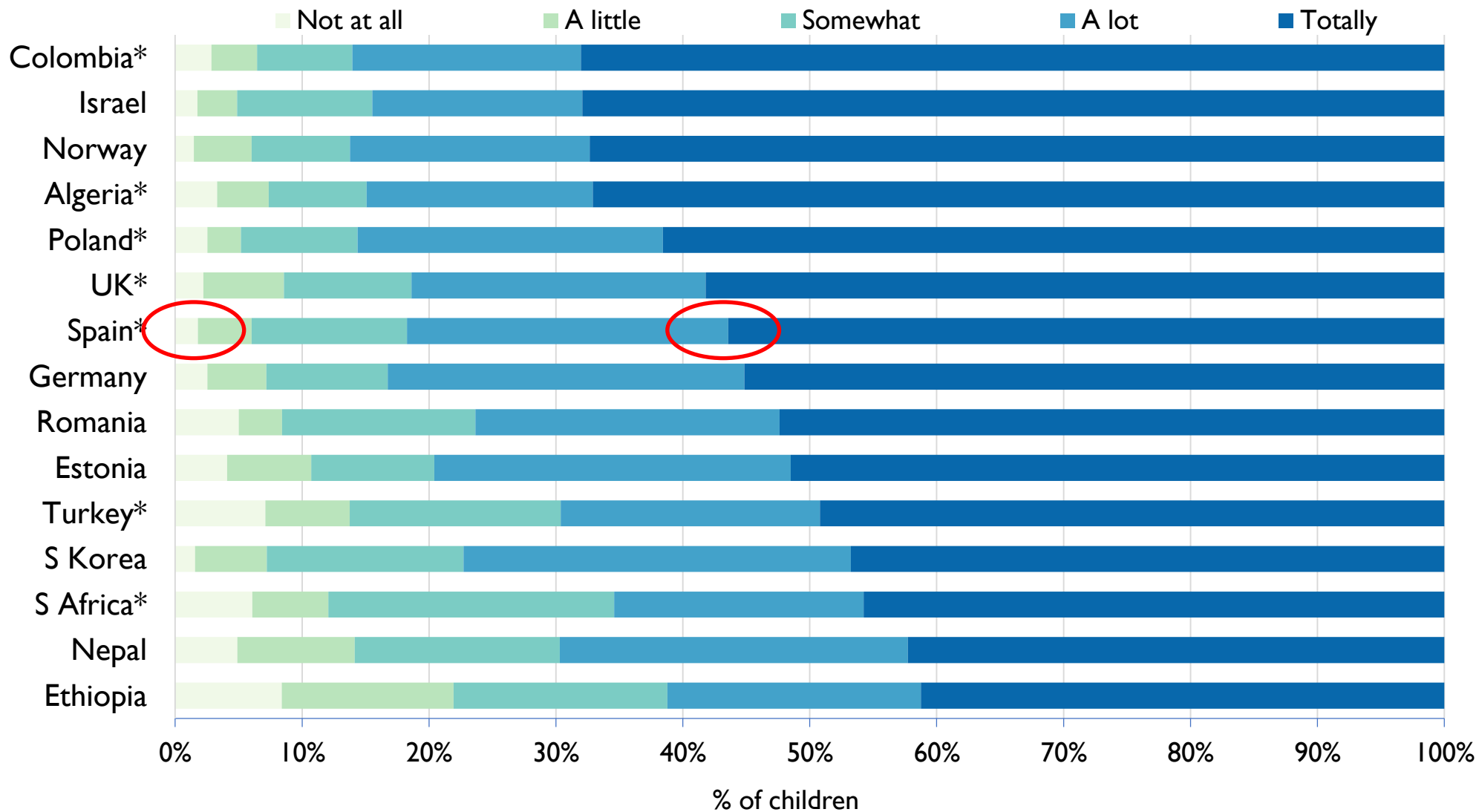
Lives with grandparent(s)



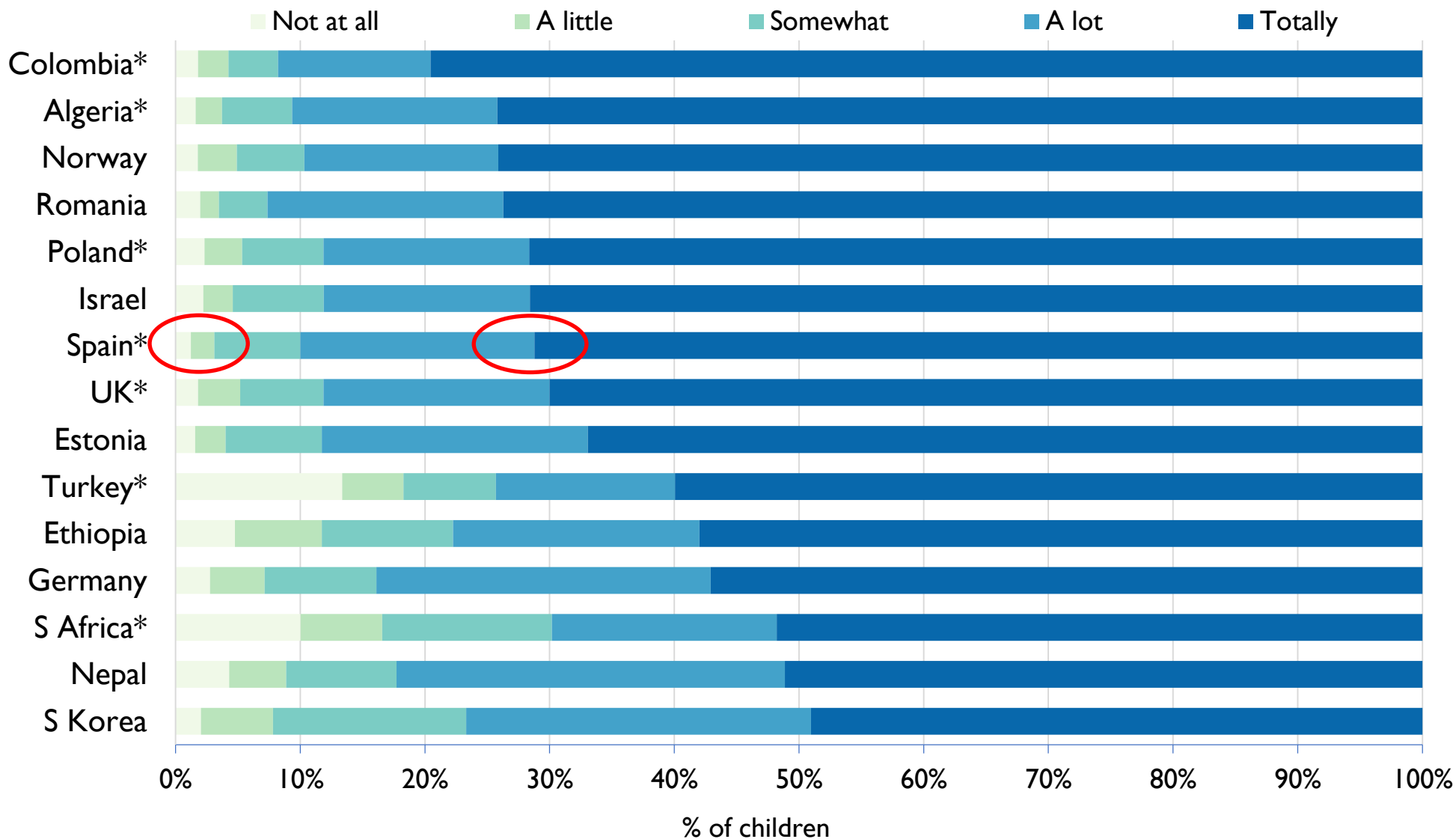
Lives with sibling(s)



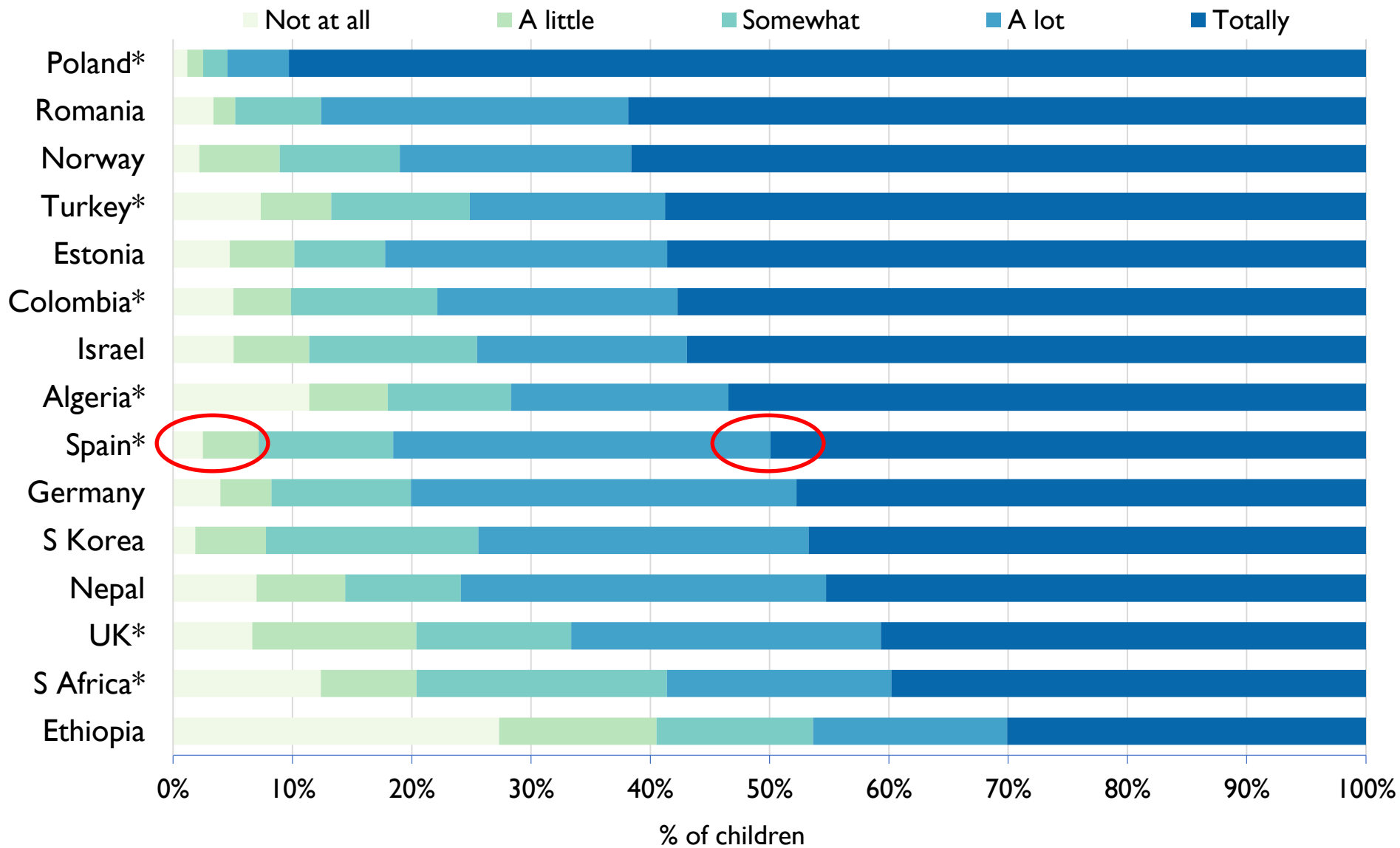
Nivell d'acord amb "els meus pares m'escolten i tenen en compte el que dic"



Nivell d'acord amb "els meus pares em tracten de forma justa"



Nivell d'acord amb "a casa hi tinc un lloc tranquil per estudiar"



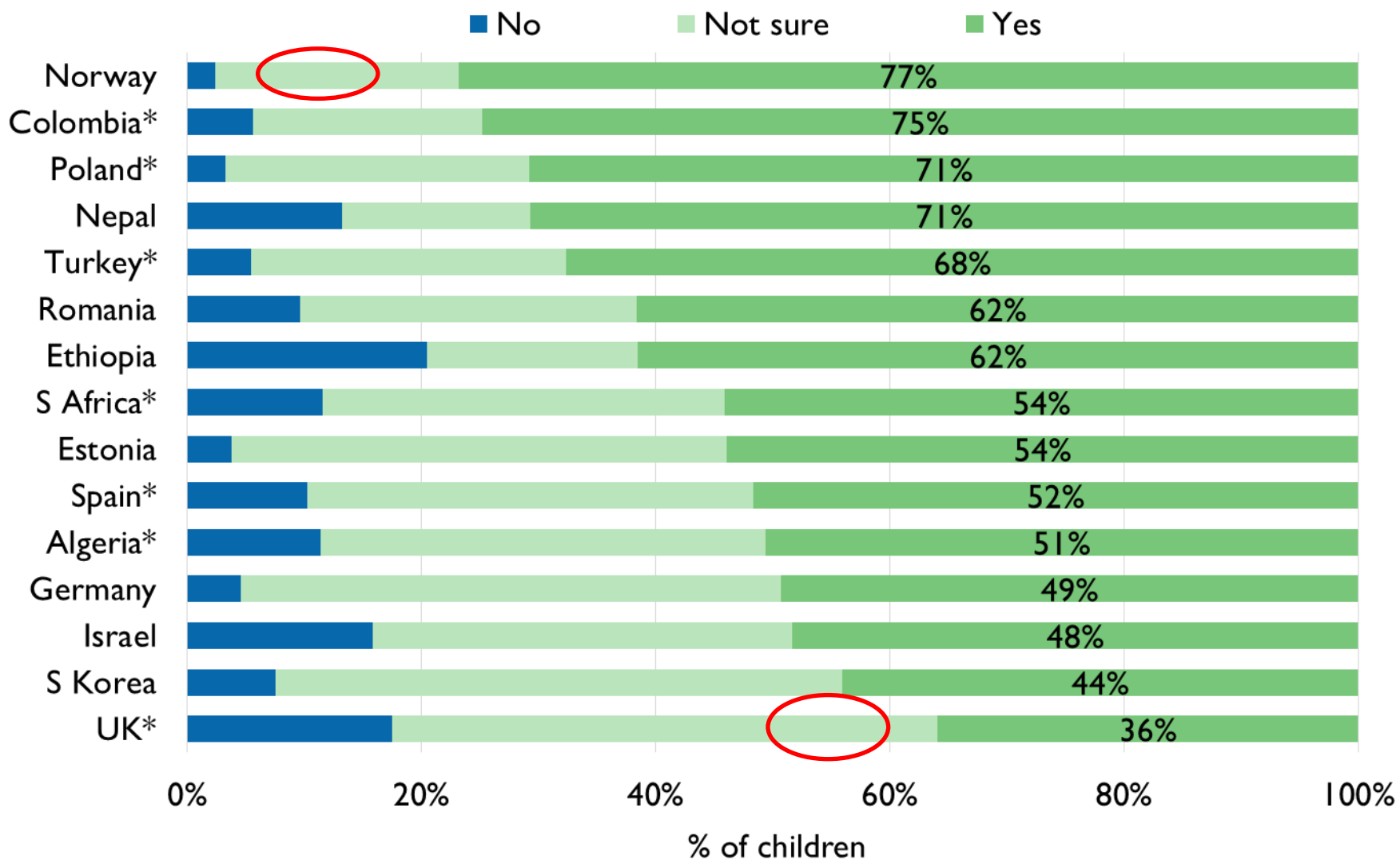
Nivell de satisfacció amb "les persones que viuen amb mi"



Etiopia



Coneixement dels drets dels infants

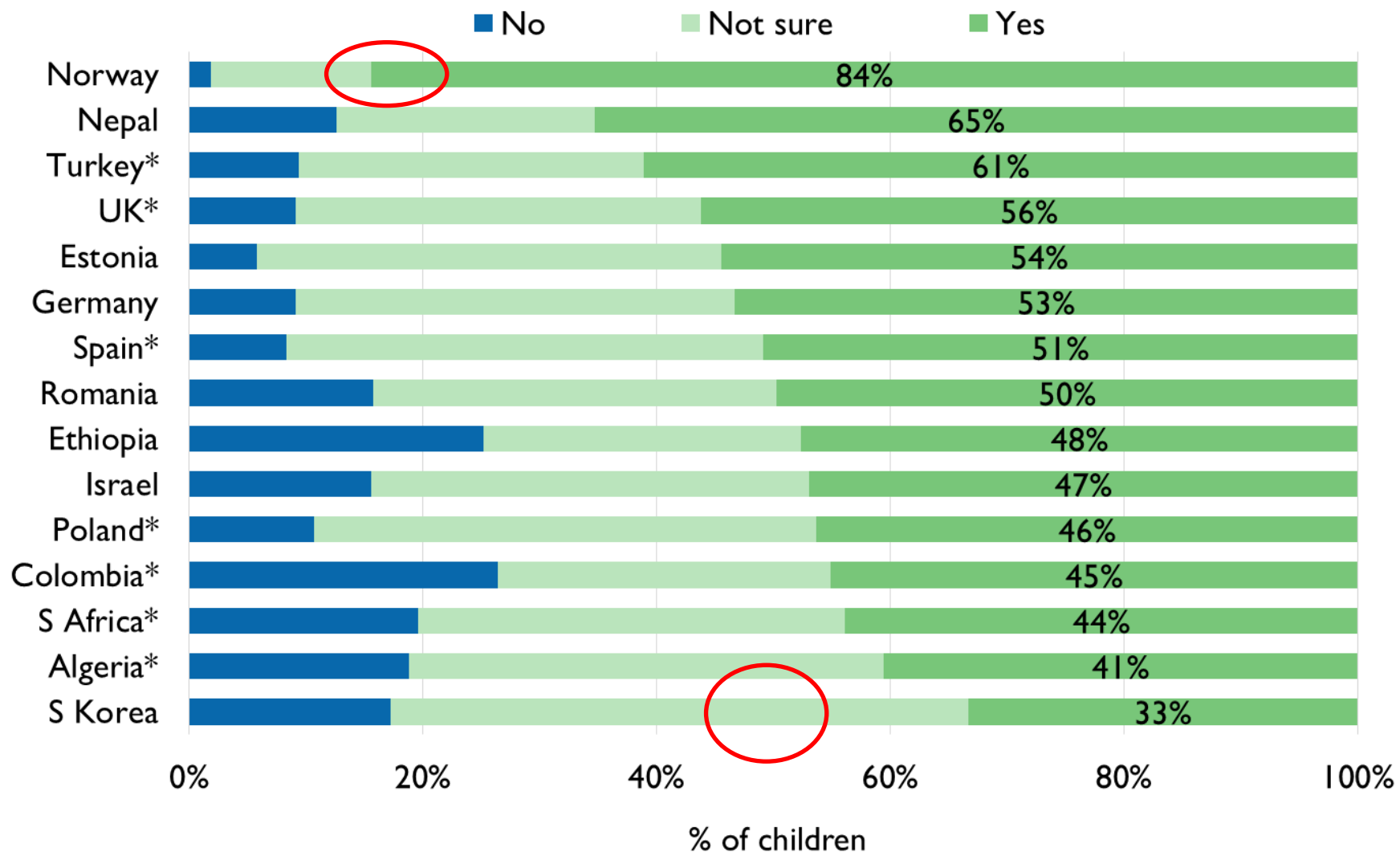


XXII Jornades
ACEBA
2211 2019

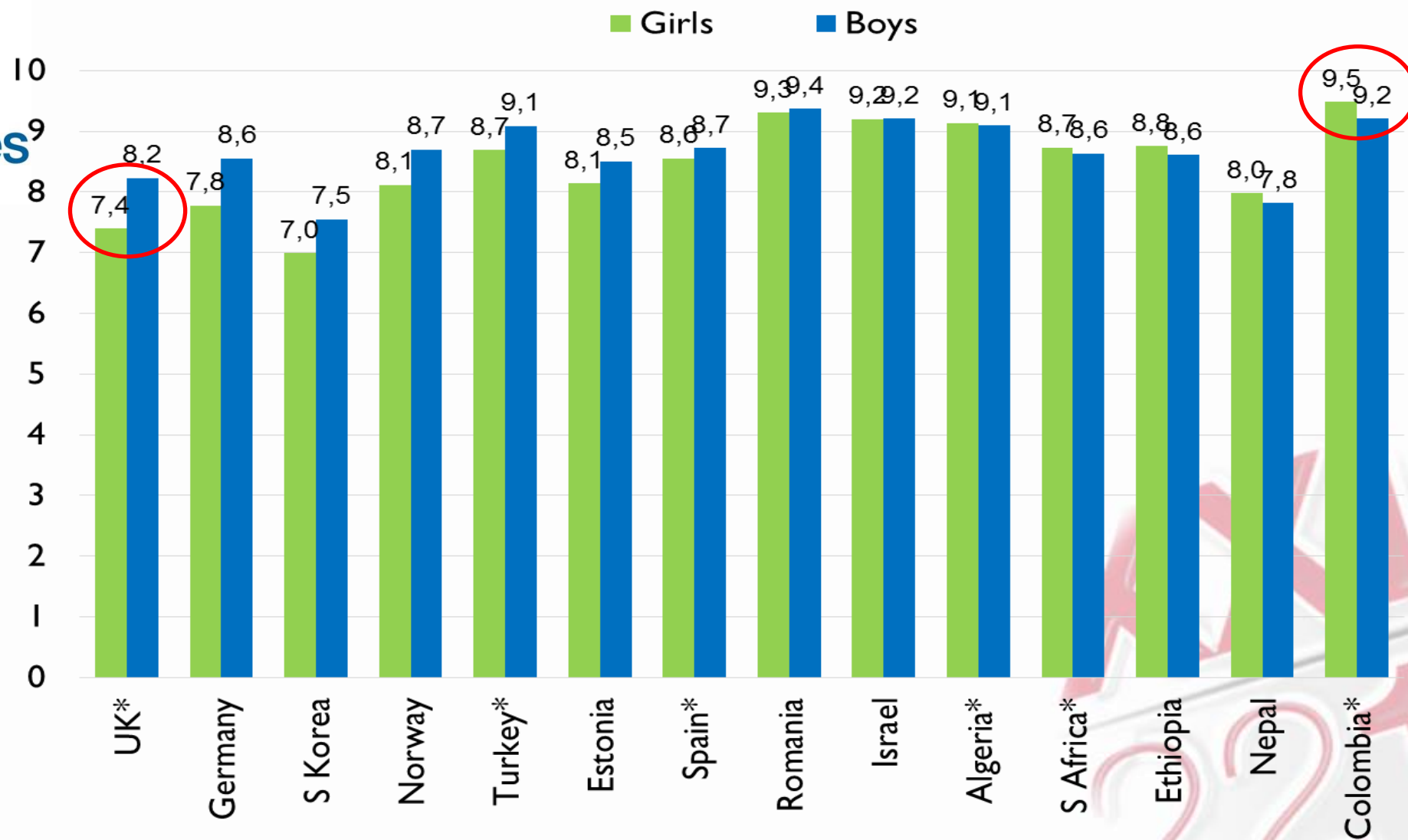
Centre Cultural
de Sant
Domènec i
Castell de
Peralada
Girona

Salut
a totes les
polítiques

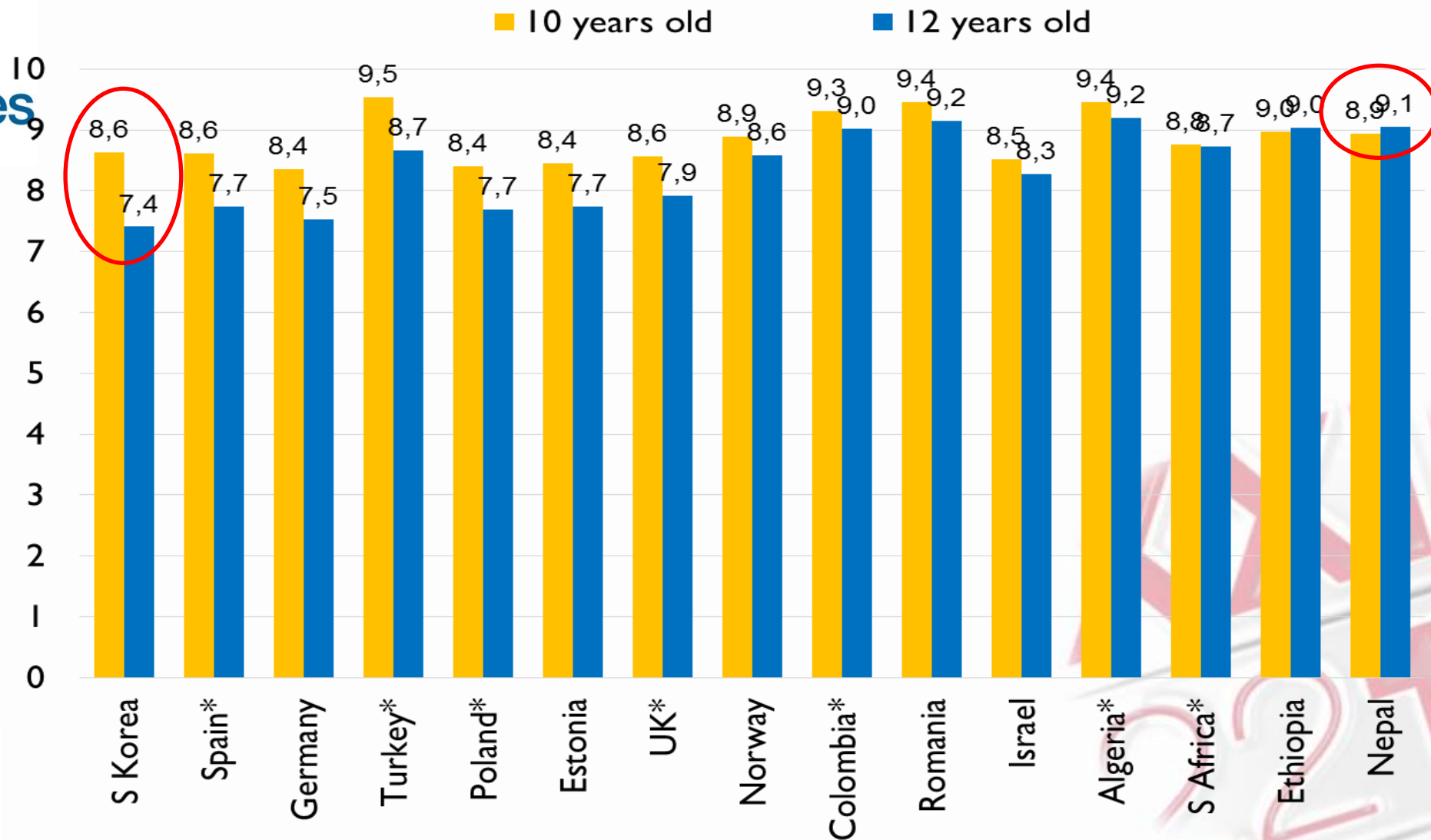
Els adults respecten els drets dels infants?



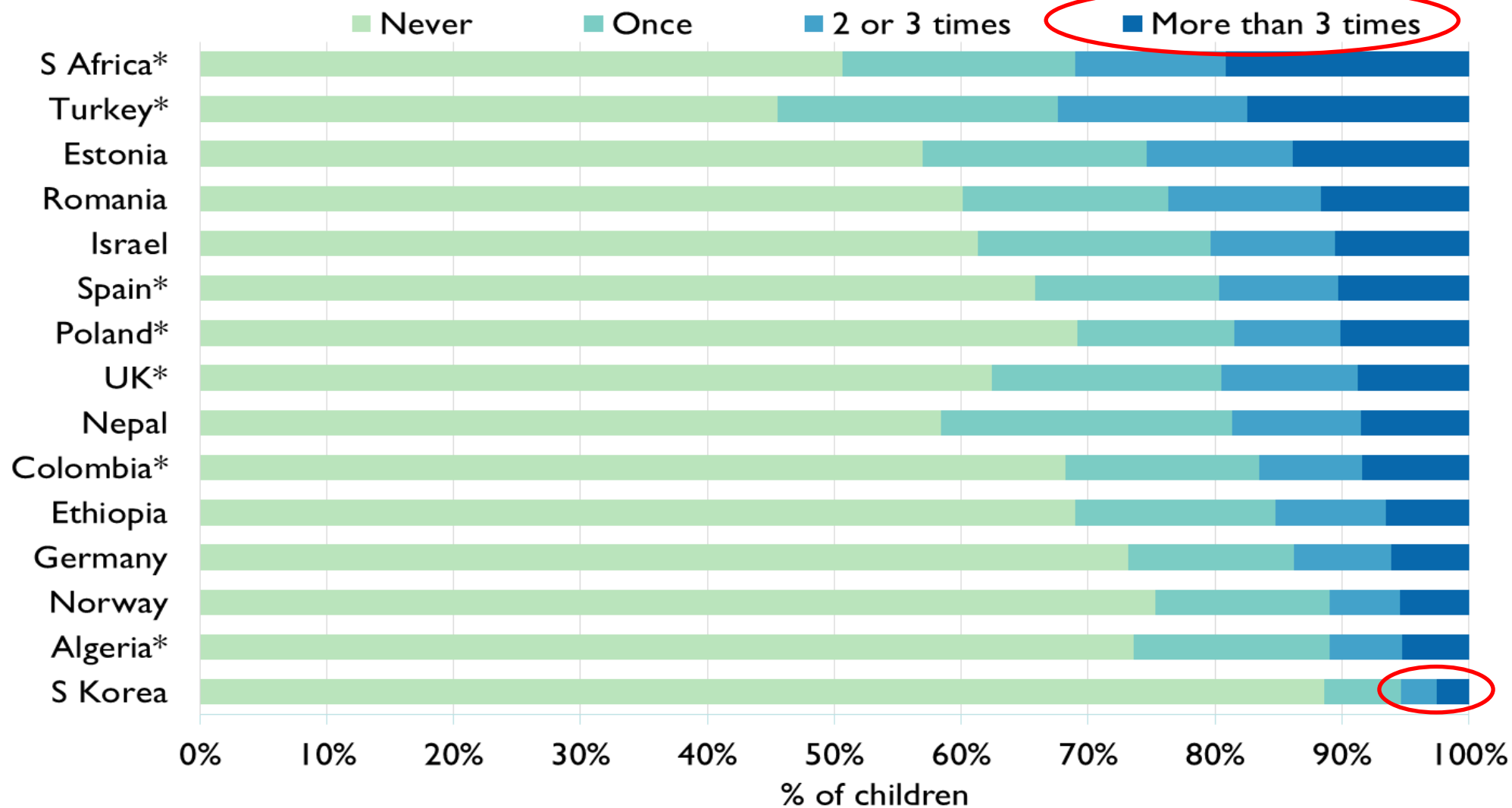
Satisfacció amb l'aparença, per sexe



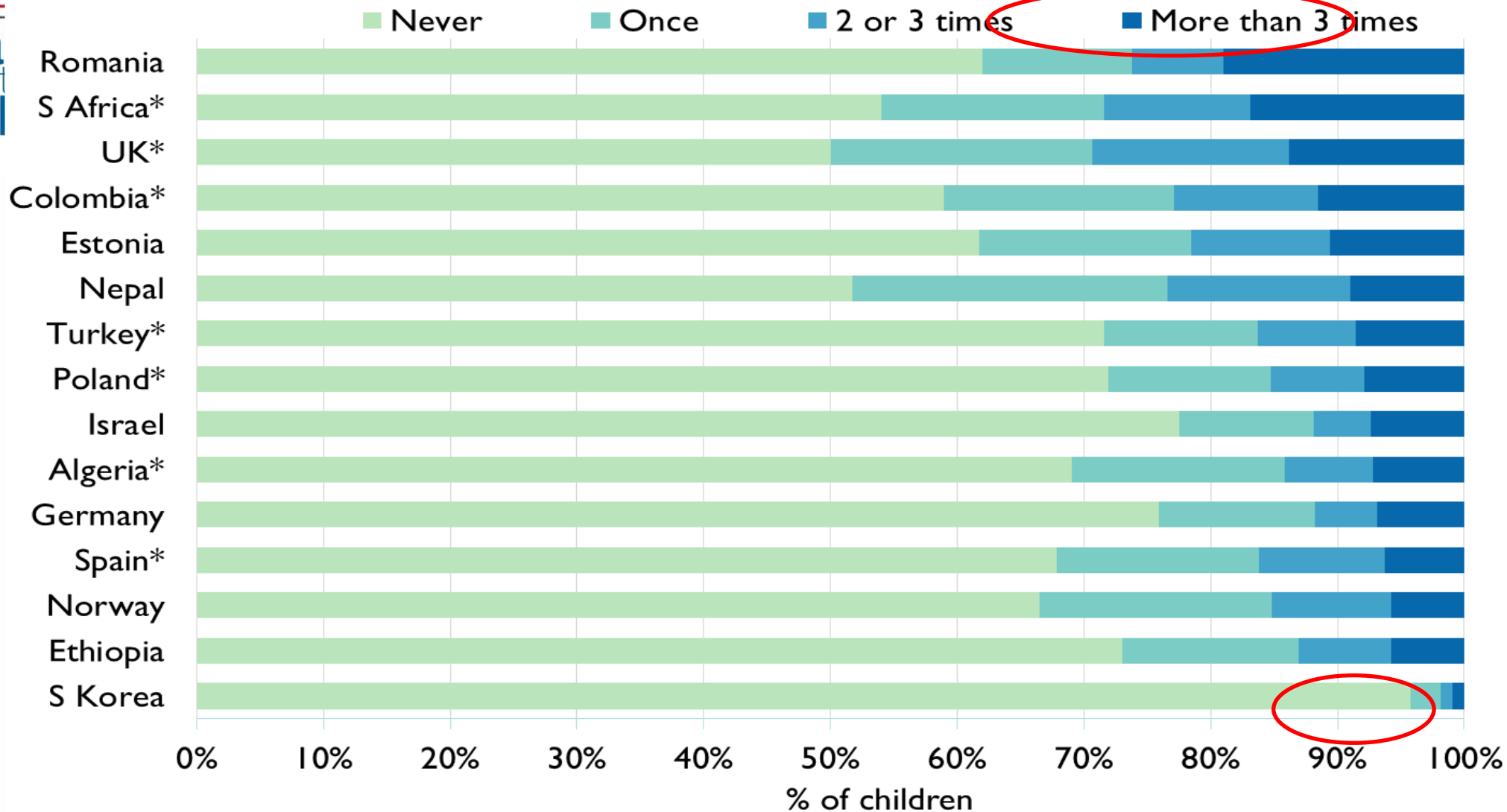
Satisfacció amb la vida d'estudiant, per edat



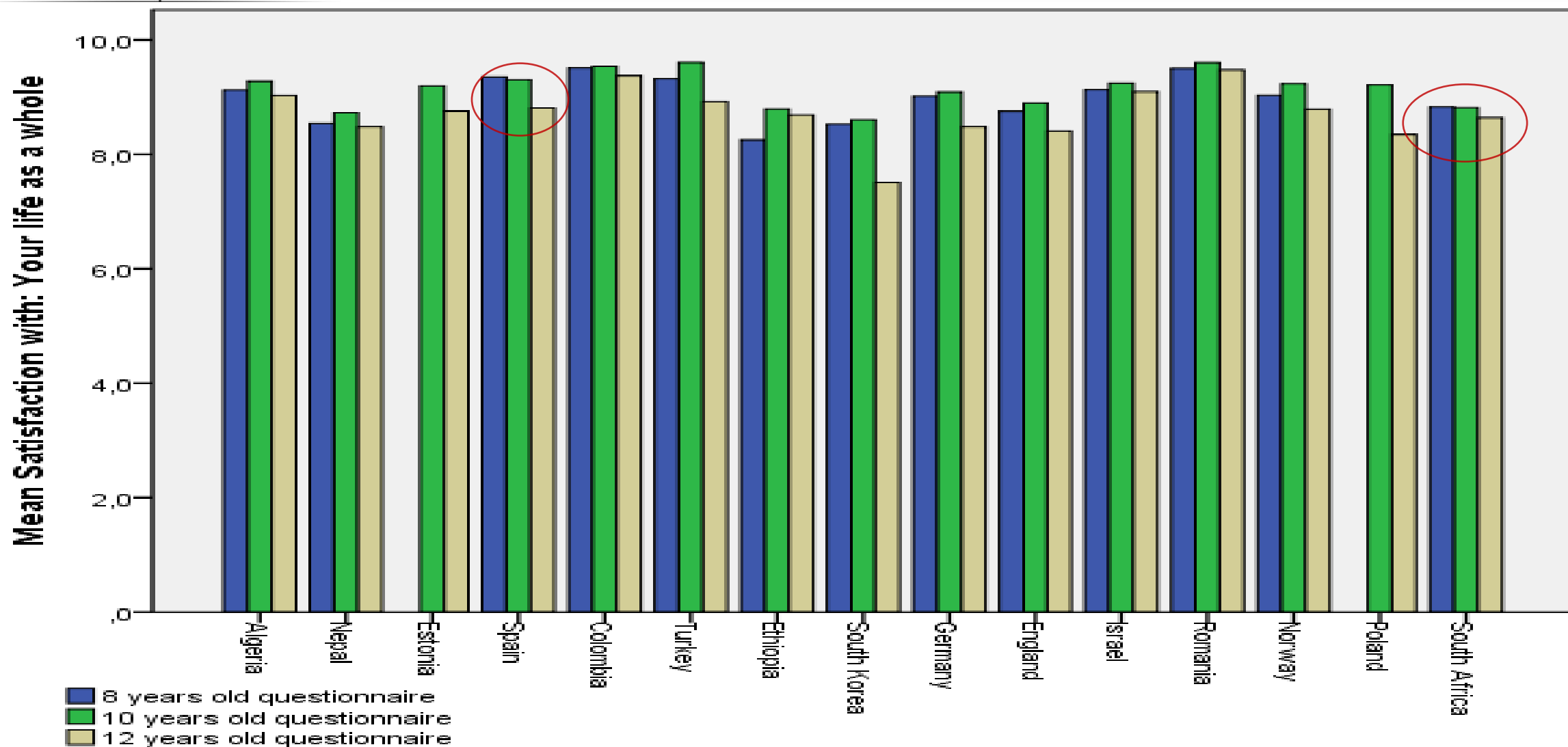
Bullying: Els companys li peguen



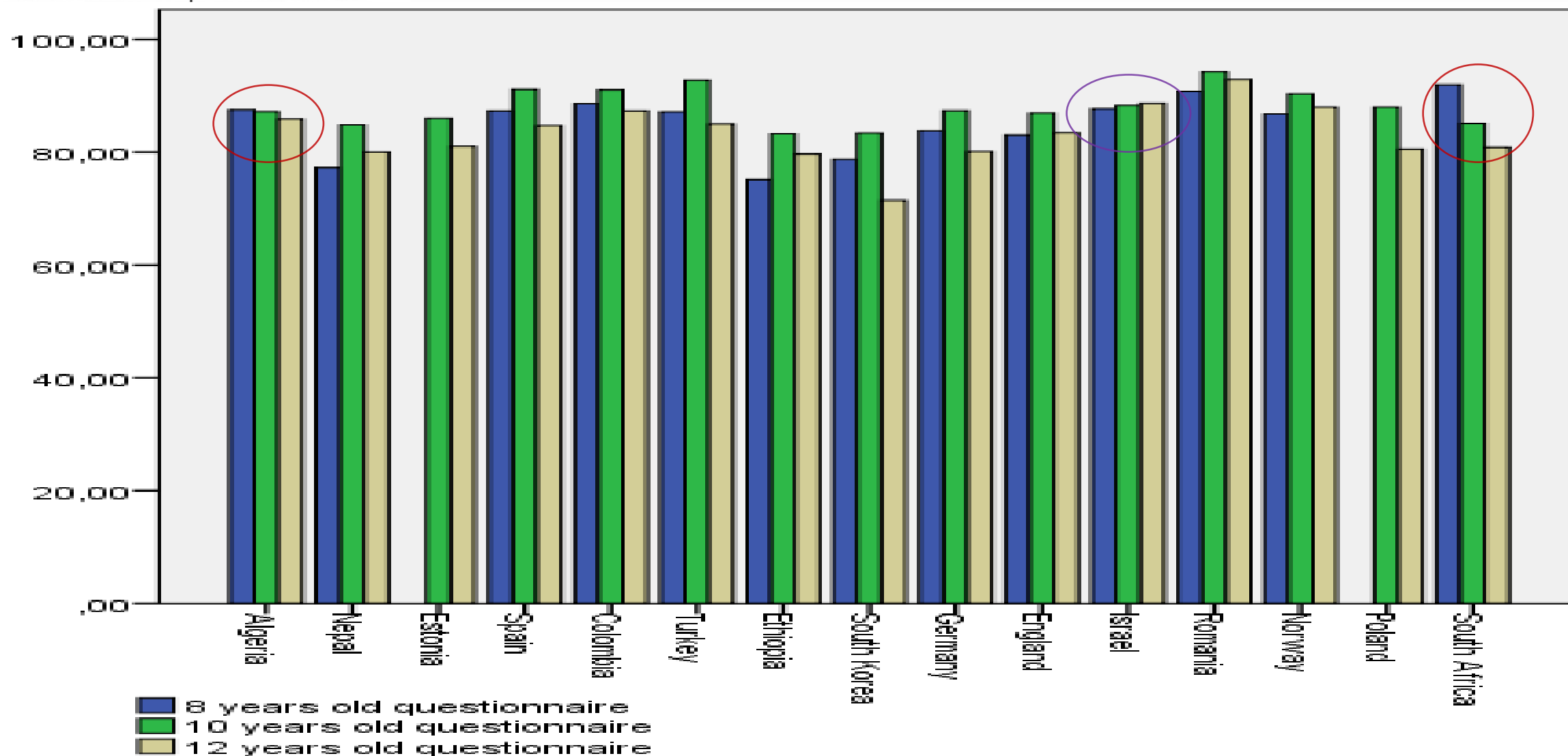
Bullying: Els companys el/la marginen del grup



Mitjana de la OLS en els grups de 8, 10 i 12 anys. 15 països.



Mitjana de la SLSS als grups de 8, 10 i 12 anys. 15 països.



Llissons apreses sobre el benestar subjectiu infantil

- El benestar subjectiu d'infants i adolescents resulta ben poc explicat per variables socio-demogràfiques.
- L'expliquen molt millor les variables que avaluen les relacions interpersonals i les percepcions.
- Disminueix constantment a la majoria de països entre els 10 i els 16 anys (per què? Es podria compensar?).
- Els resultats inicials del projecte Children's Worlds suggereixen que hi ha tres predictors molt potents del benestar subjectiu infantil als països més industrialitzats:
 - Assetjament escolar (*bullying*).
 - Percepció de seguretat.
 - Percepció de respecte per part dels adults i de que la seva veu es tinguda en compte.

Reflexions sobre l'estudi internacional

- **Als infants i adolescents els agrada ser escoltats.** Preguntar-los la seva opinió sobre temes rellevants per a les seves vides facilita als adults acostar-se als seus mons, i, per tant, en facilita la relació.
- **El benestar no és quelcom del què es parli sovint amb infants o adolescents.** Sempre que se'ls dona l'oportunitat de fer-ho, mostren molt alt, fins i tot entusiasme per parlar-ne i explicar-se.
- L'administració dels qüestionaris de Children's Worlds ha generat ganes de **seguir-ne parlant amb més temps i aprofundiment** (a algunes escoles van decidir continuar a les tutories).
- Parlar d'aquests temes (satisfacció amb els amics, amb els companys de classe, amb els mestres o professors, o amb la família) duu a reflexionar sobre si mateix/a. Es pot aprofitar l'avinentsa per promoure **reflexions constructives que ajudin a promoure el propi benestar.**

Reflexions finals (I)

- La disponibilitat d'indicadors subjectius de benestar de la població infantil i adolescent depèn de la voluntat adulta (social i política) de conèixer millor als més joves i les seves condicions de vida, per saber on som i cap on estem canviant i voldríem canviar.
- Si tenim dades d'on estem, i es prenen mesures de govern per assolir canvis positius, amb les dades poden valorar l'impacte real dels canvis.
- Qualsevol canvi que incideixi en temes que afecten els més joves requereix ésser avaluat, tenint en compte el grau de satisfacció i el punt de vista dels propis joves sobre aquests canvis.

Reflexions finals (II)

- Els resultats de molta recerca científica dels darrers anys suggereixen que es poden **dissenyar accions que promoguin el benestar subjectiu infantil i adolescent, tant a nivell macro com micro-social**. Primer necessitem focalitzar-nos en garantir la seguretat i la reducció de la violència, i protegir i promoure millors relacions familiars i socials. Tot seguit, caldrà focalitzar-se en temes més específics, com ara la satisfacció escolar i amb la zona on viuen els infants i adolescents, dos àmbits que poden ser clarament millorats als països industrialitzats dels que disposem de dades. Algunes de les accions a emprendre haurien de ser específiques per sexe, com per exemple en el tema de l'autoimatge de les noies als països industrialitzats.
- **Calen recollides de dades proporcionades pels membres de les generacions més joves i en més països** per tal de comprendre millor com està la nostra població i per fer possible que s'avaluin millor les intervencions socials que pretenen millor el seu benestar.

XXII Jornades
ACEBA

2211 2019

Centre Cultural
de Sant
Domènec i
Castell de
Peralada

Girona

Salut
a totes les
polítiques

gràcies!